

‘Het feit dat ik Marloe heet, en niet Mohammed, maakt dat ik elke dag gemakkelijker tegemoet ga.’

Portret van Marloe Mentens, docente NT1 en NT2

Door Carolien Frijns, CTO-medewerker

Haar lange benen houden de pas er stevig in. Ze gaan rechtdoor, alsof ze aan de overkant van het plein moeten zijn. Ondertussen draait haar hoofd van links naar rechts, en weer terug. Het lijkt een ontkennende beweging te zijn, alsof haar hoofd niet akkoord gaat met de doelgerichtheid van haar benen.

Dan nadert het einde van het plein. De benen vertragen. Het hoofd stopt met ontkennen. Ze draaien zich om.

‘Was je me aan het achtervolgen?’ vraagt de jonge vrouw me.

‘Probeerde je te wandelen alsof je niemand aan het zoeken was?’ vraag ik terug.

We lachen. We omhelzen elkaar.

‘Dag Carolien.’

‘Dag Marloe.’

‘Lesmateriaal mag niet zomaar een invuloefening zijn want dan ben ik ze al kwijt vanaf minuut één.’

Marloe Mentens (Foto: Carolien Frijns)

Marloe Mentens is een oud-studiegenote. We kennen elkaar van de opleiding Taal- en Letterkunde aan de KU Leuven. In januari 2014 is ze, ‘zonder voorbedachten rade’ zoals ze het zelf verwoordt, als docente Nederlands als eerste en tweede taal (NT1, NT2) in het volwassenenonderwijs gaan werken. In [Mop](#), een bijdrage in deze nieuwsbrief, schrijft ze over haar ervaringen.

Marloe geeft les op het CVO-VSPW in Mol in de richtingen Algemene Aanvullende Vorming (AAV) en NT2. Ze geeft onder andere het vak **Professionele redzaamheid**, dat gericht is op anderstalige volwassenen die behoefte hebben aan ondersteuning bij de beroepsopleidingen die ze aan dezelfde instelling kunnen volgen. Het vak bestaat uit twee componenten: (1) NT2-lessen gericht op taalvaardigheid gerelateerd aan werk zoeken en vakjargon van de toekomstige beroepsuitoefening en (2) een stageplaats in de streek.

Behoeftegericht werken en gespreid evalueren

Marloes ogen beginnen te fonkelen als ik haar vraag hoe het lesgeven haar bevalt. ‘Mijn eerste les begin ik met de vraag wie de cursisten zijn en wat ze willen leren. Meestal is dat ‘leren schrijven’ en ‘werk vinden.’ Van wat de cursisten vertellen, maakt Marloe een bordschema. Zo krijgt de klas een beeld van elkaar. De overige lessen zoeken ze samen uit wat erbij komt kijken als je werk zoekt en hoe je een cv kunt opstellen. Dat Marloe zelf bijna een jaar werkzoekend is geweest en ‘tegen de onderkant van deze maatschappij is gestoten’ helpt om de cursisten beter te begrijpen en te begeleiden bij hun zoektocht naar werk.

Hoewel Marloe er nog niet bekend mee is, lijkt het begin van haar lessen verdacht veel op de startactiviteit uit de [Doos op rollen](#), die in 2012 genomineerd werd voor de Les-trofee. De Doos op rollen bestaat uit taken voor verschillende rollen die cursisten in de samenleving op kunnen nemen, zoals ondernemer, student of consument. Marloe probeert, net zoals bij de Doos op rollen, met **levensechte taken** te werken, afgestemd op de behoefte van de cursisten. Daarover zegt ze: ‘Lesmateriaal mag niet zomaar een invuloefening zijn want dan ben ik ze al kwijt vanaf minuut één. Je moet altijd de band houden met de realiteit. Als ik dat niet doe, dan is de straat meestal interessanter dan mijn bord.’

Marloe en haar collega’s werken niet met eenmalige toetsmomenten maar met ‘**gespreide evaluatie**’ wat qua aanpak overeenstemt met de meer gangbare term [permanente evaluatie](#). Docenten geven op meerdere momenten opdrachten die cursisten individueel of samen maken. De cursisten krijgen ook inspraak in de taken. Bij de docent Engels kreeg een cursiste, die in haar thuisland als gids werkte, de ruimte om haar medecursisten in Mol rond te leiden. Een andere cursist, die in zijn vrije tijd graag sport, maakte voor elke medecursist een trainingsschema op basis van diens BMI en interesse. In al die taken komen leerplandoelen natuurlijkerwijs aan bod waardoor je de taalvaardigheid van je cursisten permanent kunt evalueren.

Taal op school tegenover taal in de buitenwereld

Marloe begeleidt haar cursisten ook bij het zoeken naar een **stageplaats** in het werkveld. Op hun stageplaats leren ze taal te gebruiken in dagelijkse situaties. Taal in de buitenwereld is echter niet altijd hetzelfde als taal op school, zo zegt Marloe: ‘De cursisten leren Nederlands in de les. Maar als ze in de buitenwereld komen, verstaan ze niemand. Mensen praten geen standaardtaal. Daarom zoeken we stageplaatsen in de streek waar de cursisten willen werken.’

Marloe geeft aan dat ze het belangrijk vindt om de cursisten correct Nederlands aan te leren. Ze hebben dat nodig om enige kans te maken op de arbeidsmarkt. Toch weert Marloe regionale uitdrukkingen niet uit haar les. In de les Nederlands van AAV daagde ze de cursisten uit om woorden volgens registers en situaties te classificeren. Bijvoorbeeld het woord *kribbedezeke*:

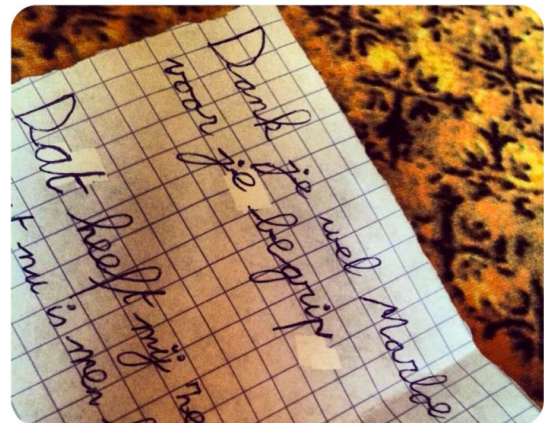
{	‘Wa is da, jong? Kribbedezeke! Da ken ik nie!’ (cursist 1) ‘Ja, dat zeggen ze hier toch.’ (Marloe) ‘How jong! Weet iemand wa da is? Oh my God!’ (cursist 1) ‘Ja, dat is een lieveheersbeestje.’ (cursist 2) ‘How jong. Da’s echt geen kribbedezeke. Bij ons is da een piepapoendertje.’ (cursist 1)	}

Marloes cursisten vertalen ook voor elkaar als ze daardoor het Nederlands beter kunnen verwerven. Een Braziliaanse cursist heeft zo eens, nadat Marloe het verschillende keren tevergeefs in het Nederlands had geprobeerd, een Spaanse medecursist uitgelegd wat ze voor het stagecontract moest doen. Marloe voegt eraan toe: 'Cursisten hebben **twee identiteiten**. In het Nederlands zie je de stotterende, onzekere cursiste terwijl ze in het Spaans de moeder is die weet waarmee ze bezig is.' Doordat Marloe ruimte creëert voor iemands talige identiteit(en) en regionale woorden als *kribbedezeke*, doet ze onbewust aan [talensensibilisering](#) (Frijns et al., 2014), een concept dat vooralsnog hoofdzakelijk voor het lager onderwijs is uitgewerkt.

'In het Nederlands zie je de stotterende, onzekere cursiste terwijl ze in het Spaans de moeder is die weet waarmee ze bezig is.'

Marloe wil zich graag verder professionaliseren in taakgericht werken en differentiëren. 'Omgaan met heterogene taalniveaus vind ik het moeilijkste dat er is.' Ze is niet de enige die dat vindt. Volgens het [surveyonderzoek](#) uitgevoerd door het CTO staat differentiëren in de top drie van thema's waarbij NT2-docenten ondersteund willen worden (Berben et al., 2013).

Verder wil Marloe blijven leren van haar cursisten en hun leven. Ze begint klein, bij het **ontmaskeren van haar eigen clichés** die, tot haar eigen verwondering, nog steeds aanwezig zijn. Zoals ze in eerste instantie over de Turkse cursiste in haar klas dacht: ze is tien jaar in België, en ze spreekt nog steeds geen Nederlands? Totdat Marloe, na een gesprek met haar NT2-collega, ontdekte dat er een persoonlijk verhaal achter zat.

Briefje van een cursist

Zo blijkt elke cursist een verhaal met zich mee te dragen. Verhalen van verdriet en geluk, stilstand en vooruitgang, en ambitie. Vooral ambitie. Om mee te mogen doen in onze samenleving. En dat blijkt niet altijd even gemakkelijk te zijn: 'Het feit dat ik Marloe heet, en niet Mohammed, maakt dat ik elke dag gemakkelijker tegemoet ga.'

De jonge gepassioneerde vrouw stapt op. Haar lange benen zoeken een weg. Doelgericht. Naar een samenleving waarin plaats is voor iedereen.

Literatuur

Berben, M., Frijns, C., Houben, A., Drijkoningen, J., Van Den Branden, K. (2012). [De NT2-docent: man/vrouw met missie?](#) Lesgevers aan het woord over vernieuwingen in het NT2-onderwijs. Onderzoek in opdracht van het Departement Onderwijs. Leuven: Centrum voor Taal en Onderwijs.

Frijns, C., Mulder, S., Visser, S. (2014). [Ont-armen of omarmen? Over onze omgang met \(meer\) taal op school.](#) *MeerTaal*, 1 (3), 4-9.

Reageren op dit artikel? Mail naar carolien.frijns@arts.kuleuven.be